

(א) וקדושים ל' פה], (ב) [מגילה כ:], (ג) שבת ט: (ד) [פסחים ק"ט], (ה) זכרונות כ: (ו) [ז"ל כפול], (ז) [נדב"ל מי איכא], (ח) גי' ר"מ ואינו יכול לרקוק מכל דאין חיבות צבחה"ו דאורייתא דלמלא חיבות דאורייתא אלא כיון דאין מנטרפות];

גליון הש"ס

נמ' אב"ר רבא סא' קוש"א. ענין זה יצא מד' דף קמ"ט ע"ב;

מוסף רש"י

שהרי תנופה שירי מצוה היא. דלא מעכבא כפריה ולא עיקר מצוה היא, כדאמרינן בפירוש שמי מודות (מנחות נ"ג): שם עשה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאלו לא עשה. שיתגרה כבודו ויפטר (תנחומי סב). לכפול. כל ההל' (פסחים ק"ט): כן. קטן. מברך. שם צרכת המוץ לאביו. אם אפי' אצוי יודע לברך (ברכות כ).

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

לח.

עין משפט
נר מצוה

פד א מיי פ"ו מה' לולב הלכה י סמג עשין מד טו"ש"ע א"ח ס"י מרנב טע"ף ב:
פה ב ג מיי פ"ג מה' תנוכה הלכה יד טו"ש"ע א"ח ס"י מרנב טע"ף ג:
פו ד מיי פ"ה מה' זכרות הלכה טו סמג עשין ס:

רבינו חננאל

מתני' מי שבא בדרך ואין בידו לולב, כשיכנס לביתו נוטלו על שלחנו כו'. אלמא מפסיק סנדורו ונוטלו. אינו התנוח בשבת בפרק ראשון לא יכנס לאכול סמך למנוחה עד שיתפלל, וקתני אם התחילו אין מפסיקין. ושניין א' איכא שהות ביום כדי לאכול ולגמור סנדורו ואחר כך מתפלל, אינו מפסיק. ואם אין שהות ביום מפסיק. ומתני' בדליכא שהות ביום. ואחא רבא ושניא שניא אחרינא, אבא לא שני לן בין מצוה דאורייתא למצוה דרבנן, הלא בהדיא שנינו מפסיקין לקרית שעב ואין מפסיקין לתפלה. הלכך לולב דמדאורייתא מפסיק. תפלה דרבנן לא מפסיק. אלא מתני' היא גופא קשיא, קתני כשיכנס לביתו נוטלו על שלחנו, אלמא מפסיק, והדר תני לא נטל שחרית יטול בין הערבים. אלמא לא מפסיק בשחרית. ומשני רב אשי לאשווי לולב לתפלה, ואמר לתתיה לאיבעי ליה לאפסוקי, ואי לא מפסיק יטול כל היום. אי הכי קשיא הכא קתני יטול על שלחנו אלמא מפסיק, והתם קתני אם התחילו אין מפסיקין לתפלה, [א]לא לעולם כדאמרינן. הא דאיכא שהות ביום אין מפסיקין ואי ליכא שהות ביום מפסיקין. ומתני' נמי הכי קתני אין שהות ביום יטול על שלחנו, אלמא מפסיק, ואם יש שהות ביום אינו מפסיק, שאם לא נטל שחרית יטול בין הערבים שכל היום כשר ללולב. (משני) [דלשוויין] הא דלולב דאורייתא ותפלה מדרבנן, לא מצית אמרת, מדקתני מי שבא בדרך אלמא מתני' בשאר הימים שירי לסגוי באורחא, אלא ש"מ (דמדרבנן בשאר הימים ינחה) [בשאר הימים דמדרבנן ינחה]. אשה או קטן מקרין אותו ועונה אחריהן מה ששן אומרים בו. אבא רבא

שירי מצוה. מצוה שהיא שירים שאינה עיקר לעכז כפרה אעפ"כ משוזה היא לעכז את הפורענות: שהרי תנופה שירי מצוה היא. ואינה מעכבת כדתניא צבורת הכנים ומיימינן לה בגמרא דיומא (דף ה). לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא

שירי מצוה מעכבין את הפורענות שהרי תנופה שירי מצוה היא ועוצרת רוחות וטללים רעים ואמר רבא וכן בלולב רב אחא בר יעקב ממטי ליה ומיימינן ליה אמר ר' גירא בעינייה דסטנא ולאן מלתא היא משום דאתי לאיגרווי ביה: **מתני'** מי שבא בדרך ולא היה בידו לולב לישול לכשיכנס לביתו ישול על שלחנו לא נטל שחרית יטול בין הערבים **גמ'** שכל היום כשר ללולב: **גמ'** אמרת נוטלו על שלחנו למימרא דמפסיק ורמינהו **א** אם התחילו אין מפסיקין אמר רב ספרא ל"ק הא דאיכא שהות ביום הא דליכא שהות ביום **ב** אמר רבא מאי קוש"א דילמא הא דאורייתא הא דרבנן אלא אמר רבא אי קשיא הא קשיא לכשיכנס לביתו נוטלו על שלחנו אלמא דמפסיק והדר תני לא נטל שחרית יטול בין הערבים אלמא לא מפסיק אמר רב ספרא ל"ק הא דאיכא שהות ביום הא דליכא שהות ביום **א"ר** זירא **א** מאי קוש"א דלמא מצוה לאפסוקי ואי לא פסיק יטול בין הערבים שכל היום כשר ללולב אלא אמר ר' זירא לעולם כדאמרינן מעיקרא ודקשיא לך הא דאורייתא הא דרבנן הכא ביום טוב שני דרבנן עסקינן דיקא נמי מדקתני מי שבא בדרך ואין בידו לולב דאי ס"ד ביו"ט ראשון מי שרי: **מתני'** מי שהיה עבד או אשה או קמן מקרין אותו עונה אחריהן מה שהן אומרים ותבא לו מאירה אם היה גדול מקרא אותו עונה אחריהן הללויה **ג** מקום שנהגו לכפול יכפול לפשוט יפשוט לברך יברך יחבל כמנהג המדינה: **גמ'** ת"ר **ב** באמת אמרו בן מברך לאביו ועבד מברך לרבו ואשה מברכת לבעלה אבל אמרו חכמים תבא מאירה לאדם שאשתו ובניו מברכין לו אמר רבא הלכתא

ואף הן היו צאותם הנס אצל כחן לא על הנס אמור: **ותני** **א** מוארה. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמצוה את קונו לעשות שלוחין כאלה כן פ"י בקוננו ועל אשתו ובניו מצרכין לו בגמרא היה לו לפרש כן דמתני' מייירי צלל למד שמקרינן אותו ועונה אחריהן מה שהן אומרים ומשום דמצוה צמה שאלו מצרכין לו דלאו בני חיובא ניניהו המקרינן אותו קליט ליה דהא בגדול מקרא אף על פי שאין עונין אחריו אלא הללויה דנפיק בשמיעה לחודיה ותבא לו מאירה דעבד ואשה נמי לא מיחייבי צהלל דמלות עשה שהזמן גרמא הוא: **באמת אמרו בן מברך לאביו.** אין זה מענין משנתניו ולא מייתי ליה אלא אגב גרר דתבא לו מאירה דהכא לא איירי צמקרא אותו דכפ' מי שמתו (ברכות דף כ: ושם) רוצה לרקוק מכלן דנשים חיבות צבכת המזון דאורייתא מדמוציאת אחרים ידי חובתן ופריך קטן איכא' למימר דאורייתא אלא הבע' דאכל שיעורא דרבנן ומפיק דרבנן וצתוספתא קתני גבי צבכת המזון דאין אשה ועבד וקטן מוציאין את הרצים ידי חובתן ואיכא לאוקומי כשאלל שיעורא דאורייתא ואין יכול לרקוק מכלן **א** דצבכת המזון דאורייתא דלמלא לא היו דאורייתא כיון דאין מנטרפות לזימון כדתנן פרק שלשה שאלו (שם דף מה.) אין מוציאות אע"פ שהאיש מוציאין שאני איש דחשיב טפי אי נמי משום דרצים זילא צהו מלמא דהרי מגילה דנשים חיבות צה ופירש צה"ג דאין נשים מוציאות את הרצים ידי חובתן צמגילה: הלכתא

עונה אחריו כל מה שהוא אומר: **ובצא** לו מאירה. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמצוה את קונו לעשות שלוחים כאלה: **עונה אחריו הללויה.** על כל דבר שהוא אומר והכי קתני לה צמסכת סוטה (דף ז): כי"ד אמרו ישראל שירה צים כגדול המקרא את ההלל והם עונין אחריו הללויה משה אמר אשירה לה' והם אומרים אשירה לה' משה אמר כי גאה גאה והם אומרים אשירה לה' אלמא דעל כל דבר ודבר קאמר דעונין הללויה: **לכפול.** כל פסוק ופסוק ונהגו כן מפני שיש פרשה שכולה כפולה והו' תחלה וסוף יאמר נא שלשה פעמים קראתי יי עניני צמרצח יי ה' לי ה' לי טוב לחסות טוב לחסות סצצוני סצצוני דמה דחיתני ויהי לי לישועה קול רנה וישועה ימין ה' ימין ה' לא אמות ולמות לא נתני פתחו לי שערי זה השער וגו' אצל מאודך ולמטה אינו **א** (כופל) והיינו דאמרינן לקמן (דף עב.) מוסף לכפול ומאודך ולמטה: **גמ'** **צאמס אמרו.** כל צאמת הלכה היא ואין חולק דצבר: **בן מברך לאביו.** צרכות המזון משהגיע לחינוך דחייב מדרבנן וצמסכת צרכות פרק מי שמתו (דף כ:) מוקים לה כגון שלא אכל אצוי אלא כוית או כביצה דהוי שיעורא דרבנן דמדאורייתא לא מיחייב עד דשצב דחמיצ ואכלת ושצצת וצרכת הלכך אתי מדרבנן ומפיק מדרבנן: **שאשמו ובניו מצרכין לו.** דודאי מחמת שלא למד הוא: הלכתא